

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

ТЕРМІНОЛОГІЯ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТАХ: НОМІНАТИВНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ

Виконала здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Артеменко М.П.

Керівник: к. філол. н., доцент Подвойська О.В.

Хмельницький – 2024 р.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

Освітній рівень другий (магістерський)

Спеціальність 035 «Філологія»

Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

к. філол. н., доцент

Аеліта ЛЕБЕДЄВА

“25” січня 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Артеменко Марії Павлівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Термінологія дизайну одягу в англійськомовних наукових текстах: номінативний та перекладацький аспекти.

керівник роботи Подвойська Оксана Володимирівна, к. філол. н., доцент,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказами закладу вищої освіти від «19» 10 2023 року № 565-с та «25» 09 2024 року № 501-с.

2. Строк подання студентом роботи 18.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: Об'єктом дослідження виступає термінологія дизайну одягу англійської мови. Предметом дослідження є функціональні особливості термінів дизайну одягу у англійськомовних наукових текстах та способи їх відтворення українською мовою. Завдання роботи: 1) систематизувати теоретичні підходи до вивчення термінології, 2) розкрити еволюційні процеси та особливості формування термінів дизайну одягу в українському та англомовному контекстах, 3) охарактеризувати формування англійської термінології у сфері дизайну одягу в аспекті діакронії, 4) встановити типові номінативні моделі термінів (словотвірні, синтаксичні, семантичні) та явища їх запозичення, 5) розкрити специфіку функціонування термінів у наукових текстах і професійній комунікації, 6) розробити рекомендації щодо перекладу англійськомовної термінології дизайну одягу, 7) укласти англійсько-український словник термінів зі сфери дизайну одягу.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів) 15 таблиць, 2 Додатки

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/рецензента	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
Консультант з написання I-III розділів	Оксана ПОДВОЙСЬКА, к. філол. н., доцент	25.01.24	01.10.24
Консультант з нормоконтролю	Оксана ПОДВОЙСЬКА, к. філол. н., доцент	25.01.24	01.11.24

7. Дата видачі завдання 25.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	29.01.24 – 11.02.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	12.02.24 – 25.02.24	виконано
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	26.09.24 – 15.10.24	виконано
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.24 – 31.10.24	виконано
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.24 – 15.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.24 – 19.11.24	виконано
7.	Оформлення роботи	20.11.24 – 24.11.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	25.11.24 – 01.12.24	виконано
9.	Надання роботи на рецензування	02.12.24 – 09.12.24	виконано
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	12.12.24	виконано
11.	Захист роботи в ЕК	19.12.24	

Здобувач

_____ Марія АРТЕМЕНКО
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи

_____ Оксана ПОДВОЙСЬКА
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

Артеменко М.П. Термінологія дизайну одягу в англійськомовних наукових текстах: номінативний та перекладацький аспекти. – Рукопис.

Робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 035 «Філологія» освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2024.

У роботі досліджено особливості термінології дизайну одягу як важливого складника професійної комунікації. Проаналізовано теоретичні підходи до вивчення термінів, процеси їх формування в українському та англійському контекстах, а також історичний розвиток англійської термінології. Особливу увагу приділено номінаційним моделям, зокрема словотвірним і синтаксичним способам утворення термінів, а також явищам семантичної деривації та запозичення.

Розглянуто специфіку функціонування термінів дизайну одягу в наукових текстах, їхню роль у професійному спілкуванні та міжкультурній комунікації. Окрему увагу приділено особливостям перекладу термінології англійською мовою та рекомендаціям щодо адаптації термінів у текстах, пов'язаних із дизайном одягу.

У результаті дослідження сформульовано основні принципи формування й адаптації термінів у контексті сучасної модної індустрії, визначено підходи до їх перекладу, що сприяє точності професійної комунікації та інтеграції української термінології в міжнародний науковий простір.

Ключові слова: дизайн одягу, термінологія, номінація, семантична деривація, запозичення, переклад, професійна комунікація.

ANNOTATION

Artemenko M.P. Fashion design terminology in English scientific texts: nominative and translation aspects. - Manuscript.

Work for obtaining a master's degree in the speciality 035 «Philology» of the educational and professional programme «Germanic Languages and Literatures (translation inclusive), first – English». Kherson National Technical University. Khmelnytskyi, 2024.

The paper explores the peculiarities of fashion design terminology as an important component of professional communication. Theoretical approaches to the study of terms, processes of their formation in Ukrainian and English contexts, as well as the historical development of English terminology are analysed. Particular attention is paid to nominative models, in particular, word-formation and syntactic ways of forming terms, as well as the phenomena of semantic derivation and borrowing.

The specifics of the functioning of fashion design terms in scientific texts, their role in professional communication and intercultural communication are considered. Particular attention is paid to the peculiarities of translating terminology into English and recommendations for adapting terms in texts related to fashion design.

As a result of the study, the basic principles of formation and adaptation of terms in the context of the modern fashion industry are formulated, and approaches to their translation are identified, which contributes to the accuracy of professional communication and integration of the Ukrainian terminology system into the global terminological environment.

Keywords: fashion design, terminology, nomination, semantic derivation, borrowing, translation, professional communication.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕРМІНОЛОГІЇ ДИЗАЙНУ	
ОДЯГУ.....	9
1.1. Теоретичні підходи до вивчення термінології.....	10
1.2. Особливості формування термінології у сфері дизайну одягу: український контекст.....	15
1.3. Англійська термінологія дизайну одягу: історичний розвиток.....	21
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. НОМІНАЦІЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ДИЗАЙНІ ОДЯГУ.....	28
2.1. Словотвірні моделі англійськомовних термінів дизайну одягу.....	30
2.1.1. Морфологічні принципи утворення термінів: афіксація, деривація та словоскладання.....	31
2.1.2. Комбіновані способи термінотворення.....	39
2.1.3. Аббревіація як модель терміноутворення.....	41
2.2. Синтаксичний спосіб утворення термінів.....	45
2.3. Роль семантичної деривації в розвитку термінології дизайну одягу.....	52
2.4. Запозичення як спосіб поповнення термінології дизайну одягу...	57
Висновки до розділу 2.....	66
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ І ПЕРЕКЛАДУ	
ТЕРМІНОЛОГІЇ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ.....	67
3.1. Загальна характеристика наукового стилю мовлення як сфера функціонування термінів дизайну одягу.....	67
3.2. Особливості функціонування термінів дизайну одягу в наукових текстах.....	70
3.3. Специфіка перекладу термінів дизайну одягу в англійськомовних текстах.....	77

3.4. Рекомендації щодо перекладу текстів з тематики дизайну одягу: термінологічний аспект.....	82
Висновки до розділу 3.....	86
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	102
RESUME.....	157

ВСТУП

Дизайн одягу є важливою складовою сучасної модної індустрії, яка відіграє значну роль у культурному, економічному та соціальному розвитку суспільства. Термінологія дизайну одягу забезпечує ефективну професійну комунікацію, слугуючи інструментом передачі знань, досвіду та інновацій у сфері моди. В умовах глобалізації та інтеграції модних ринків особливу актуальність набувають питання формування, функціонування та перекладу термінів у цій галузі. Дослідження термінології дизайну одягу дозволяє не лише глибше зрозуміти мовну специфіку цієї сфери, але й сприяє розвитку професійної комунікації між фахівцями різних країн.

Дослідження термінології в дизайні одягу дозволить виявити специфіку терміноутворення, структури та функціонування термінів. Зокрема, аналіз номінативних процесів, які визначають, як формуються назви елементів одягу, технологій чи стилістичних прийомів, а також перекладацький аспект, що забезпечує міжмовну інтеграцію знань і практик. Це дослідження актуальне не лише в контексті глобалізації модної індустрії, але й у перспективі розвитку національних дизайн-шкіл.

Отже, **актуальність дослідження** зумовлена зростаючою роллю термінології в науковій і професійній діяльності дизайнерів одягу, а також необхідністю забезпечення точності й адекватності перекладу спеціальних текстів у контексті міжнародного співробітництва. Незважаючи на існування окремих досліджень у цій сфері, питання формування й адаптації термінів у дизайні одягу досі потребують системного аналізу.

Об'єкт дослідження – англійськомовна термінологія дизайну одягу як елемент професійної комунікації.

Предмет дослідження – процеси формування, функціонування та перекладу термінів дизайну одягу в англійськомовних і українських наукових текстах.

Мета дослідження – виявити особливості формування, функціонування та перекладу термінології дизайну одягу, а також розробити рекомендації щодо перекладу текстів, пов’язаних із цією сферою.

Для досягнення поставленої мети, необхідно виконати наступні **завдання**:

- Систематизувати теоретичні підходи до вивчення термінології.
- Розкрити еволюційні процеси та особливості формування термінів дизайну одягу в українському та англомовному контекстах.
- Охарактеризувати формування англійської термінології у сфері дизайну одягу в аспекті діяхронії.
- Встановити типові номінативні моделі термінів (словотвірні, синтаксичні, семантичні) та явища їх запозичення.
- Розкрити специфіку функціонування термінів у наукових текстах і професійній комунікації.
- Розробити рекомендації щодо перекладу англійськомовної термінології дизайну одягу.
- Укласти англійсько-український словник термінів зі сфери дизайну одягу.

Матеріалом дослідження послуговували 500 термінів, відібраних методом суцільної вибірки з фахових англійськомовних текстів з тематики дизайну одягу.

Для досягнення поставленої мети використано різні методи дослідження, зокрема:

- Описовий метод – для аналізу термінології дизайну одягу та виявлення основних моделей номінації.
- Метод суцільної вибірки – для відбору термінів з фахових текстів з тематики дизайну одягу.
- Порівняльний метод – для встановлення відмінностей і спільних рис термінів у англійському та українському контекстах.

- Етимологічний аналіз – для вивчення походження та еволюції термінів.
- Контекстуальний аналіз – для дослідження функціонування термінів у наукових і професійних текстах.
- Метод моделювання – для створення рекомендацій щодо перекладу термінології дизайну одягу.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному аналізі процесів формування й адаптації термінології дизайну одягу, що включає дослідження різних номінаційних моделей, семантичних явищ і перекладацьких стратегій. Визначено специфіку функціонування термінів у наукових текстах та їх роль у міжкультурній професійній комунікації.

Практична цінність роботи полягає у створенні рекомендацій щодо перекладу термінів дизайну одягу для підвищення якості наукових і професійних текстів. Отримані результати можуть бути використані для навчання студентів у галузі дизайну, мовознавства та перекладу, а також у практичній діяльності дизайнерів і перекладачів.

Дослідження є важливим внеском у розвиток теорії термінології, модної індустрії та перекладу, сприяючи інтеграції української термінології дизайну одягу в міжнародний контекст.

Структура кваліфікаційної роботи магістра обумовлена метою і завданням дослідження. Праця складається зі вступу, трьох розділів, 11 підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел (94 позиції на 11 сторінках). Обсяг основного тексту роботи сягає 89 сторінок.